

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความเชื่อด้านสุขภาพที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุงป้องกัน การติดเชื้อมาลาเรียของประชาชนอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง ความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อมาลาเรียของประชาชน และความเชื่อด้านสุขภาพที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุงป้องกันการติดเชื้อ มาลาเรียของประชาชนอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส รูปแบบเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) แบบภาคตัดขวาง ณ จุดเวลา (Cross - sectional study) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ประชาชนในอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 475 หลังคาเรือน นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ข้อมูลความเชื่อด้านสุขภาพ
3. พฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง
4. ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้ ยาทากันยุง

ข้อมูลทั่วไป

ประชาชนที่ทำการศึกษานี้จำนวน 475 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.6 อายุเฉลี่ย 32.5 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 12.8 ปี) อายุต่ำสุด 11 ปี อายุสูงสุด 90 ปี จบการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 42.7 ส่วนมากประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 45.9 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 4,968.8 บาทต่อเดือน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3,054.3 บาทต่อเดือน) และมีประวัติการป่วยด้วยมาลาเรียร้อยละ 25.7 ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.8 อายุเฉลี่ย 35.2 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 15.2 ปี) อายุต่ำสุด 11 ปี อายุสูงสุด 84 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 54.9 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 5,011.9 บาทต่อเดือน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3,683.6 บาทต่อเดือน) รายได้ต่ำสุด 1,500 บาทต่อเดือน รายได้สูงสุด 38,000 บาทต่อเดือน และส่วนมากประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ร้อยละ 45.9 ดังตารางที่ 1 - 12

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	283	59.6
ชาย	192	40.4
รวม	475	100.0

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20	86	18.1
20 – 24	67	14.1
25 – 29	71	14.9
30 – 34	58	12.2
35 – 39	63	13.3
40 – 44	43	9.1
45 – 49	44	9.3
50 – 54	15	3.2
55 – 59	11	2.3
60 ขึ้นไป	17	3.6
รวม	475	100.0

($\bar{X}$ = 32.5, SD = 12.8, Min. = 11, Max. = 90)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	200	42.1
มัธยมศึกษา	203	42.7
อนุปริญญาหรืออาชีวศึกษา	18	3.8
ปริญญาตรี	19	4.0
ไม่ได้รับการศึกษา	35	7.4
รวม	475	100.0

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามอาชีพ

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ทำสวนยางพารา	218	45.9
รับจ้างกรีดยาง	73	15.4
นักเรียน/ นักศึกษา	72	15.2
แม่บ้าน	68	14.3
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	18	3.8
ค้าขาย	17	3.6
ทำสวนผลไม้	9	1.9
รวม	475	100.0

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามรายได้ครอบครัว

รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000	127	26.7
3,000 – 5,000	213	44.8
5,000 ขึ้นไป	135	28.4
รวม	475	100.0

($\bar{X}$ = 4,968.8 , S.D. = 3,054.3, Min. = 1,500, Max. = 38,000)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามประวัติการป่วยด้วยมาลาเรีย

ประวัติการป่วย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยป่วย	353	74.3
เคยป่วย	122	25.7
รวม	475	100.0

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ป่วยด้วยมาลาเรียจำแนกตามจำนวนครั้งการป่วย

จำนวนการป่วย (ครั้ง)	จำนวน	ร้อยละ
1	89	72.9
2	27	22.1
3	4	3.3
5	2	1.6
รวม	122	100.0

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ป่วยด้วยมาลาเรียจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	73	59.8
ชาย	49	40.2
รวม	122	100.0

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ป่วยด้วยมาลาเรียจำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20	24	19.7
20 – 24	11	9.0
25 – 29	18	14.8
30 – 34	9	7.4
35 – 39	15	12.3
40 – 44	10	8.2
45 – 49	16	13.1
50 – 54	5	4.1
55 – 59	6	4.9
60 ขึ้นไป	8	6.6
รวม	122	100

($\bar{X}$ = 35.2, SD = 15.2, Min. = 11, Max. = 84)

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ป่วยด้วยมาลาเรียจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	67	54.9
มัธยมศึกษา	41	33.6
อนุปริญญาหรืออาชีวศึกษา	2	1.6
ปริญญาตรี	2	1.6
ไม่ได้รับการศึกษา	10	8.2
รวม	122	100.0

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ป่วยด้วยมาลาเรียจำแนกตามรายได้ครอบครัว

รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000	32	26.2
3,000 - 5,000	66	54.1
มากกว่า 5,000	24	19.7
รวม	122	100.0
($\bar{X}$ = 5,011.9 , S.D. = 3,683.6, Min. = 1,500, Max. = 35,000)		

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของประชาชนที่ป่วยด้วยมาลาเรียจำแนกตามอาชีพ

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ทำสวนยางพารา	57	46.7
รับจ้างกรีดยาง	21	17.2
นักเรียน/ นักศึกษา	18	14.8
แม่บ้าน	14	11.5
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	5	4.1
ค้าขาย	4	3.3
ทำสวนผลไม้	3	2.5
รวม	122	100.0

ข้อมูลความเชื่อด้านสุขภาพ

1. ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค จากการศึกษา พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 77.5 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 35.7 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.8 คะแนน) คะแนนต่ำสุด 22 คะแนน คะแนนสูงสุด 49 คะแนน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าประชาชนมีการรับรู้มากที่สุด คือ การไม่ป้องกันยุงกัดมีโอกาเป็นมาลาเรีย ข้อคำถามที่ประชาชนมีการรับรู้่น้อยที่สุด คือ ขณะที่ทำงานอยู่ในป่าหรือบริเวณที่มียุงมากยุงไม่สามารถมากัดได้เนื่องจากรู้ตัวตลอดเวลา ดังตารางที่ 13 - 14

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค

ระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (29 คะแนนลงมา)	38	8.0
ระดับปานกลาง (30 - 39 คะแนน)	368	77.5
ระดับสูง (40 คะแนนขึ้นไป)	69	14.5
รวม	475	100

($\bar{X}$ = 35.7, SD = 3.8, Min. = 22, Max. = 49)

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค

การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ท่านมีโอกาสเป็นมาลาเรียเพราะท่านไม่ได้ป้องกันยุงกัด	125 (26.3)	294 (61.9)	48 (10.1)	6 (1.3)	2 (0.4)
2. มาลาเรียติดต่อกันจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งโดยยุงก้นปล่องเป็นแมลงนำโรค	88 (18.5)	268 (56.4)	110 (23.2)	6 (1.3)	3 (0.6)
3. เมื่อท่านป่วยเป็นมาลาเรียแล้วท่านมีโอกาสป่วยเป็นมาลาเรียอีกได้	60 (12.6)	252 (53.3)	141 (27.7)	17 (3.6)	5 (1.1)
4. เมื่อท่านถูกยุงก้นปล่องกัดแล้วท่านมีโอกาสป่วยเป็นมาลาเรีย	51 (10.7)	223 (49.1)	153 (32.2)	34 (7.2)	4 (0.8)

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
5. ท่านมีโอกาสเป็นมาลาเรียเมื่อต้องเข้าไปในป่าหรือบริเวณแนวป่า	37 (7.8)	189 (39.8)	184 (38.7)	62 (13.2)	3 (0.6)
6. คนในบ้านท่านป่วยเป็นมาลาเรียตัวท่านมีโอกาสรับเชื้อจากบุคคลนั้นได้	76 (16.0)	210 (44.2)	158 (33.3)	28 (5.9)	3 (0.6)
7. เพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้บ้านท่านป่วยเป็นมาลาเรียท่านมีโอกาสรับเชื้อจากบุคคลนั้นได้	48 (10.1)	204 (42.9)	178 (37.5)	42 (8.8)	3 (0.6)
8. ท่านมั่นใจว่าไม่เป็นมาลาเรียเพราะท่านพยายามไม่ให้ถูกยุงกัด	25 (5.3)	139 (29.3)	188 (39.6)	113 (23.8)	10 (2.1)
9. ขณะที่ท่านทำงานอยู่ในป่าหรือ บริเวณที่มียุงมาก ยุงไม่สามารถมากัดได้เนื่องจากท่านรู้ตัวตลอดเวลา*	23 (4.8)	109 (22.9)	144 (30.3)	160 (33.7)	39 (8.2)
10. ขณะที่ท่านประกอบอาชีพตามป่าหรือบริเวณที่มียุงมากท่านมีวิธีที่สามารถป้องกันยุงกัด	33 (6.9)	185 (38.9)	194 (40.8)	59 (12.4)	4 (0.8)

* เป็นคำถามเชิงลบ

2. ด้านการรับรู้ความรุนแรงของมาลาเรีย การศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการ รับรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 78.3 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 35.6 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.7 คะแนน) คะแนนต่ำสุด 24 คะแนน คะแนนสูงสุด 46 คะแนน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าประชาชนมี การรับรู้มากที่สุด คือ มาลาเรียสามารถทำให้เกิดอาการป่วยที่รุนแรงและทำให้ถึงแก่ชีวิตได้ ส่วน เรื่องที่ประชาชนมีการรับรู้่น้อยที่สุด คือ มาลาเรียสามารถทำให้เกิดอาการป่วยที่รุนแรงในคนและ ทำให้ถึงแก่ชีวิตได้ ดังตารางที่ 15 - 16

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามระดับการรับรู้ความรุนแรงของโรค

ระดับการรับรู้ความรุนแรงของโรค	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (29 คะแนนลงมา)	34	7.2
ระดับปานกลาง (30 - 39 คะแนน)	372	78.3
ระดับสูง (40 คะแนนขึ้นไป)	53	11.2
รวม	475	100
$(\bar{X} = 35.6, SD = 3.7, Min. = 24, Max. = 46)$		

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามการรับรู้ความรุนแรงของมาลาเรีย

การรับรู้ความรุนแรงของมาลาเรีย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. มาลาเรียสามารถทำให้เกิดอาการป่วยที่รุนแรงในคนและทำให้ถึงแก่ชีวิตได้	187 (39.4)	264 (55.6)	19 (4.0)	4 (0.8)	1 (0.2)
2. มาลาเรียที่ขึ้นสมองทำให้ผู้ป่วยเกิดความพิการได้	85 (17.9)	270 (56.8)	107 (22.5)	11 (2.3)	2 (0.4)
3. เมื่อป่วยด้วยมาลาเรียเป็นเวลานานจะทำให้เกิดโลหิตจาง	47 (9.9)	231 (48.6)	184 (38.7)	9 (1.9)	4 (0.8)
4. การรักษามาลาเรียบางชนิดต้องใช้เวลานาน	71 (14.9)	256 (53.9)	121 (25.5)	26 (5.5)	1 (0.2)
5. การเป็นไข้หนาวสั่นโดยเกิดเป็นเวลาก่อเป็นเรื่องราวของการเจ็บป่วย*	27 (5.7)	90 (18.9)	162 (34.1)	164 (34.5)	32 (6.7)
6. มาลาเรียเป็นโรคติดต่อชนิดหนึ่งถ้าเป็นแล้วก็รักษาเหมือนโรคอื่น ๆ ทั่วไป*	15 (3.2)	117 (24.6)	110 (23.2)	187 (39.4)	46 (9.7)
7. ถ้าเคยป่วยเป็นมาลาเรียมาแล้วจะไม่ป่วยเป็นมาลาเรียอีก*	20 (4.2)	79 (16.6)	229 (48.2)	125 (6.3)	22 (4.6)
8. มาลาเรียเป็นโรคที่หายเองได้*	18 (3.8)	52 (10.9)	88 (18.5)	221 (46.5)	96 (20.2)

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การรับรู้ความรุนแรงของมาลาเรีย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
9. ป่วยเป็นมาลาเรียไม่สามารถทำงานหา รายได้มาเลี้ยงครอบครัวได้	58 (12.2)	190 (40.0)	125 (26.3)	89 (18.7)	13 (2.7)
10. เมื่อท่านป่วยด้วยมาลาเรีย ท่าน สามารถร่วมกิจกรรมและอาศัยใน ครอบครัวและหมู่บ้านได้เหมือนคนปกติ	49 (10.3)	162 (34.1)	153 (32.2)	100 (21.1)	11 (2.3)

* เป็นคำถามเชิงลบ

3. ด้านการรับรู้ประโยชน์ของการใช้ยาทากันยุง การศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 73.9 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 37.3 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.8 คะแนน) คะแนนต่ำสุด 25 คะแนน คะแนนสูงสุด 50 คะแนน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าประชาชนมีการรับรู้มากที่สุด คือ การใช้ยาทากันยุงใช้ง่าย สะดวกส่วนเรื่องที่ประชาชนมีการรับรู้น้อยที่สุด คือ การทายากันยุงสามารถป้องกันแมลงอื่น ๆ ได้ด้วย ดังตารางที่ 17 - 18

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามระดับการรับรู้ประโยชน์ของการใช้
ยาทากันยุง

ระดับการรับรู้ประโยชน์ของการใช้ยาทากันยุง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (29 คะแนนลงมา)	7	1.5
ระดับปานกลาง (30 - 39 คะแนน)	351	73.9
ระดับสูง (40 คะแนนขึ้นไป)	117	24.6
รวม	475	100

($\bar{X}$ = 37.3, SD = 3.8, Min. = 25, Max. = 50)

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามการรับรู้ประโยชน์ของการใช้
ยาทายากันยุง

การรับรู้ประโยชน์ของการใช้ ยาทายากันยุง	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. การทายากันยุงจะช่วยลดความเสี่ยง ต่อการเป็นมาลาเรีย	79 (16.6)	316 (66.5)	74 (15.6)	5 (1.1)	1 (0.2)
2. การทายากันยุงเป็นวิธีหนึ่งในการ ป้องกันยุงกัด	69 (14.5)	320 (67.4)	81 (17.1)	5 (1.1)	0 (0.0)
3. การใช้ทายากันยุงมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า วิธีอื่น	37 (7.8)	216 (45.5)	182 (38.3)	36 (7.6)	4 (0.8)
4. การทายากันยุงใช้ง่าย สะดวก	63 (13.3)	333 (70.1)	60 (12.6)	16 (3.4)	3 (0.6)
5. การใช้ยาทาากันยุงที่ถูกวิธีไม่เป็น อันตรายต่อร่างกาย	67 (14.1)	264 (55.6)	124 (26.1)	17 (3.6)	3 (0.6)
6.การทายากันยุงก่อนเข้าไปในป่าเป็น สามารถป้องกันยุงกัดได้	62 (13.1)	295 (62.1)	108 (22.7)	9 (1.9)	1 (0.2)
7. การทายากันยุงจะทำให้คนใน ครอบครัวของท่านลดความเสี่ยงต่อการ เกิดมาลาเรีย	46 (9.7)	266 (56.0)	141 (29.7)	21 (4.4)	1 (0.2)
8. การทายากันยุงจะทำให้คนในชุมชน ของท่านลดความเสี่ยงต่อการเกิดมาลาเรีย	30 (6.3)	258 (54.3)	166 (34.9)	19 (4.0)	2 (0.4)
9. การทายากันยุงสามารถป้องกันแมลง อื่น ๆ ได้ด้วย	22 (4.6)	155 (32.6)	183 (38.5)	107 (22.5)	8 (1.7)
10. การทายากันยุงเป็นตัวอย่างที่ดีในการ ป้องกันมาลาเรีย	50 (10.5)	291 (61.3)	119 (25.1)	14 (2.9)	1 (0.2)

* เป็นคำถามเชิงลบ

4. ด้านการรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ยาทาแก้นุง การศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ มีการรับรู้อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 60.4 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 28.6 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5.6 คะแนน) คะแนนต่ำสุด 10 คะแนน คะแนนสูงสุด 48 คะแนน เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าประชาชนมีการรับรู้มากที่สุด คือ การทายาแก้นุงทำได้ยากแต่ต้องทำเพื่อความปลอดภัยจากมาลาเรีย ส่วนเรื่องที่ประชาชนมีการรับรู้น้อยที่สุดคือที่จำหน่ายยาทาแก้นุงอยู่ไกลเป็นการยุ่งยากต่อการไปซื้อ ดังตารางที่ 19 - 20

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามระดับการรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ยาทาแก้นุง

ระดับการรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ยาทาแก้นุง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับต่ำ (29 คะแนนลงมา)	287	60.4
ระดับปานกลาง (30-39 คะแนน)	181	38.1
ระดับสูง (40 คะแนนขึ้นไป)	7	1.5
รวม	475	100

($\bar{X}$ = 28.6, SD = 5.6, Min. = 10, Max. = 48)

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามการรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ยาทาแก้นุง

การรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ยาทาแก้นุง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การทายาแก้นุงทำได้ยาก แต่ก็ต้องทำเพื่อความปลอดภัยจากโรคมมาลาเรีย*	72 (15.2)	243 (51.2)	109 (22.9)	41 (8.6)	10 (2.1)
2. การทายาแก้นุงต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก*	22 (4.6)	100 (21.1)	170 (35.8)	171 (36.0)	12 (2.5)
3. การทายาแก้นุง จะทำให้เหนียวตัว*	19 (4.0)	122 (25.7)	182 (38.3)	138 (29.1)	14 (2.9)

* เป็นคำถามเชิงลบ

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ ยาทากันยุง	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
4. การยาทากันยุงแล้วทำให้เกิดผื่นคัน ได้*	24 (5.1)	120 (25.3)	226 (47.6)	94 (19.8)	11 (2.3)
5. การใช้ยาทากันยุงบางชนิดมีกลิ่น เหม็น*	40 (8.4)	137 (28.8)	221 (46.5)	67 (14.1)	10 (2.1)
6. ประสิทธิภาพของยาทากันยุงสั้นทำให้ ต้องทาบ่อย*	30 (6.3)	172 (36.2)	185 (38.9)	78 (16.4)	10 (2.1)
7. การใช้ยาทากันยุงบางชนิดทำให้เสื้อผ้า สกปรก*	27 (5.7)	131 (27.6)	144 (30.3)	158 (33.3)	15 (3.2)
8. ที่จำหน่ายยาทากันยุงอยู่ห่างไกลเป็น การยุ่งยากต่อการไปซื้อ*	30 (6.3)	148 (31.2)	74 (15.6)	180 (37.9)	43 (9.1)
9. ท่านไม่สามารถหาซื้อยาทากันยุงได้ใน หมู่บ้าน*	42 (8.8)	138 (29.1)	85 (17.9)	168 (35.4)	42 (8.8)
10. ท่านไม่มีความรู้เรื่องยาทากันยุงทำให้ ไม่กล้าใช้*	33 (6.9)	225 (47.4)	133 (28.0)	53 (11.2)	31 (6.5)

* เป็นคำถามเชิงลบ

พฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง

ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุงเมื่อเข้าไปในป่าหรือบริเวณป่าพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ใช้ยาทากันยุง ร้อยละ 69.5 มีพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุงบางครั้ง ร้อยละ 24.0 และมีพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุงทุกครั้งเพียง ร้อยละ 6.5 บุคคลที่ใช้ยาทากันยุงได้แก่ตนเองและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่จะใช้ยาทากันยุงในช่วงเวลา 4.00 – 06.00 น. ร้อยละ 52.4 ความถี่ในการทายาทากันยุง 2 ชั่วโมงต่อครั้ง ร้อยละ 62.8 จากการศึกษาบริเวณที่ทายาทากันยุงพบว่าทาบริเวณแขนขา ร้อยละ 66.9 และยาทากันยุงที่ใช้เป็นยี่ห้อ กย15 ร้อยละ 73.8 ดังตารางที่ 21 - 26

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง

การใช้ยาทากันยุง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ใช้	330	69.5
ใช้บางครั้ง	114	24.0
ใช้ทุกครั้ง	31	6.5
รวม	475	100.0

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามบุคคลที่ใช้ยาทากันยุง

บุคคลที่ใช้ยาทากันยุง	จำนวน	ร้อยละ
ตนเอง	109	75.2
สามีหรือภรรยา	7	4.8
บุคคลอื่นๆ	29	20.0
รวม	145	100.0

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามเวลาที่ใช้ยาทากันยุง

เวลาที่ใช้ (นาฬิกา)	จำนวน	ร้อยละ
1.00 – 3.00	6	4.1
4.00 – 6.00	76	52.4
7.00 – 17.00	59	40.7
18.00 – 20.00	4	2.8
รวม	145	100.0

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามความถี่ในการใช้ยาทากันยุง

ความถี่ในการทาต่อครั้ง (ชั่วโมง)	จำนวน	ร้อยละ
2	91	62.8
มากกว่า 2	54	37.2
รวม	145	100.0

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามบริเวณที่ใช้ยาทากันยุง

บริเวณที่ทา (ส่วนของร่างกาย)	จำนวน	ร้อยละ
แขนขา	97	66.9
หน้าและแขนขา	36	24.8
หน้า	12	8.3
รวม	145	100.0

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของประชาชนจำแนกตามผลิตภัณฑ์ยาทากันยุง

ผลิตภัณฑ์ที่เลือกใช้	จำนวน	ร้อยละ
กย 15	107	73.8
จีพีจี	30	20.7
เขต	8	5.5
รวม	145	100

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง

1. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กลุ่มอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และประวัติการป่วยด้วยมาลาเรีย กับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุงของประชาชน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปีและกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไปกับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.017$) โดยกลุ่มอายุ 20 ปีขึ้นไปจะมีการใช้ยาทากันยุง ร้อยละ 32.9 และกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี จะมีการใช้ยาทากันยุง ร้อยละ 19.8 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพทำสวนยางพารา/ทำสวนผลไม้ อาชีพนักเรียน/นักศึกษา/รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพแม่บ้าน /ค้าขายและอาชีพรับจ้างกรีดยางกับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) โดยอาชีพรับจ้างกรีดยางจะมีการใช้ยาทากันยุงมากที่สุด ร้อยละ 49.3 อาชีพแม่บ้าน/ค้าขาย-อาชีพนักเรียน/นักศึกษา/รับราชการ/รัฐวิสาหกิจและอาชีพทำสวนยางพารา/ทำสวนผลไม้ จะมีการใช้ยาทากันยุงร้อยละ 35.3, 28.9 และ 23.3 ตามลำดับ ส่วนเพศ การศึกษา รายได้ และประวัติการป่วยด้วยมาลาเรียไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุงของประชาชน ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง

	พฤติกรรมการใช้ยาทากันยุง			
	ไม่ใช้		ใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	141	73.4	51	26.6
หญิง	189	66.8	94	33.2
$\chi^2 = 2.387, df = 1, p = 0.122$				
อายุ (ปี)				
ต่ำกว่า 20	69	80.2	17	19.8
20 ขึ้นไป	261	67.1	128	32.9
$\chi^2 = 5.732, df = 1, p = 0.017$				

ตารางที่ 27 (ต่อ)

	พฤติกรรมการใช้ยาพิกัดกันยุง			
	ไม่ใช้		ใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา				
ประถมศึกษา	140	70.0	60	30.0
มัธยมศึกษาขึ้นไป	162	67.5	78	32.5
ไม่ได้รับการศึกษา	28	80.0	7	20.0
$\chi^2 = 2.296, df = 2, p = 0.317$				
อาชีพ				
ทำสวนยางพารา/สวนผลไม้	174	76.7	53	23.3
นักเรียน/นักศึกษา/รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	64	71.1	26	28.9
แม่บ้าน/ค้าขาย	55	64.7	30	35.3
บจ้างกรีดยาง	37	50.7	36	49.3
$\chi^2 = 18.692, df = 3, p = 0.000$				
รายได้ (บาท)				
น้อยกว่า 3,000	90	70.9	37	29.1
3,000 – 5,000	143	67.1	70	32.9
มากกว่า 5,000	97	71.9	38	28.1
$\chi^2 = 1.025, df = 2, p = 0.599$				
ประวัติการป่วยด้วยมาลาเรีย				
ไม่เคยป่วย	239	67.7	114	32.3
เคยป่วย	91	74.6	31	25.4
$\chi^2 = 2.026, df = 1, p = 0.155$				

2. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค การรับรู้ ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์ของการใช้ยาทาแก้นุง และการรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ ยาทาแก้นุงกับพฤติกรรมการใช้ยาทาแก้นุงของประชาชน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนมีการ รับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคระดับต่ำและคนมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคระดับสูงกับ พฤติกรรมการใช้ยาทาแก้นุง พบว่าการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการใช้ยาทาแก้นุง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) โดยคนที่มีการรับรู้โอกาสเสี่ยง ของการเป็นโรคระดับต่ำจะมีการใช้ยาทาแก้นุง ร้อยละ 28.6 คนที่มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการ เป็นโรคระดับสูงจะมีการใช้ยาทาแก้นุง ร้อยละ 63.0 ส่วนการรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ ประโยชน์ของการใช้ยาทาแก้นุงและการรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ยาทาแก้นุงไม่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการใช้ยาทาแก้นุงของประชาชน ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการใช้ยาทาแก้นุง

	พฤติกรรมการใช้ยาทาแก้นุง			
	ไม่ใช้		ใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค				
ระดับต่ำ (39 คะแนนลงมา)	320	71.4	128	28.6
ระดับสูง (40 คะแนนขึ้นไป)	10	37.0	17	63.0
$\chi^2 = 14.202, df = 1, p = 0.000$				
การรับรู้ความรุนแรงของโรค				
ระดับต่ำ (39 คะแนนลงมา)	292	69.2	130	30.8
ระดับสูง (40 คะแนนขึ้นไป)	38	71.7	15	28.3
$\chi^2 = 0.139, df = 1, p = 0.709$				
การรับรู้ประโยชน์การใช้ยาทาแก้นุง				
ระดับต่ำ (39 คะแนนลงมา)	276	69.5	121	30.5
ระดับสูง (40 คะแนนขึ้นไป)	54	69.2	24	30.8
$\chi^2 = 0.003, df = 1, p = 0.959$				

ตารางที่ 28 (ต่อ)

	พฤติกรรมการใช้ยาทาแก้นูน			
	ไม่ใช้		ใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ต่ออุปสรรคของการใช้ยาทาแก้นูน				
ระดับต่ำ (39 คะแนนลงมา)	326	69.4	144	30.6
ระดับสูง (40 คะแนนขึ้นไป)	4	80.0	1	20.0
p (Fisher's Exact Test) = 1.000				